

WIKBORG|REIN

ORS Oljeskattekveld 2025

Om å føre saker for Oljeskattekontoret

**Advokat (H) Kaare Andreas Shetelig
Wikborg Rein**

26. november 2025

Petroleumsskatteloven 50 år

- Tidl. petrsktl. § 6 nr. 3, nå sktfvl. § 15-3:
  - Søksmål om skattefastsettelse reises mot staten
  - Statens partsstilling utøves av Oljeskattekontoret
- Rettsavgjørelse på Lovdata tagget med petrsktl.
  - Høyesterett: 32 sivile saker og 1 straffesak – første fra 1992
  - Lagmannsrettene: 66 sivile saker og 2 straffesaker
  - Tingrettene: 63 sivile saker
- Regjeringsadvokaten fører saker for skatteetaten, men saker kan settes ut til privatpraktiserende advokater
- Særlig om internprisingssaker, jf. sktl. § 13-1

Finansdepartementet

Ingen petroleumsskatt, intet oljefond

Petroleumsskatteloven fyller 50 år

12. juni 2025

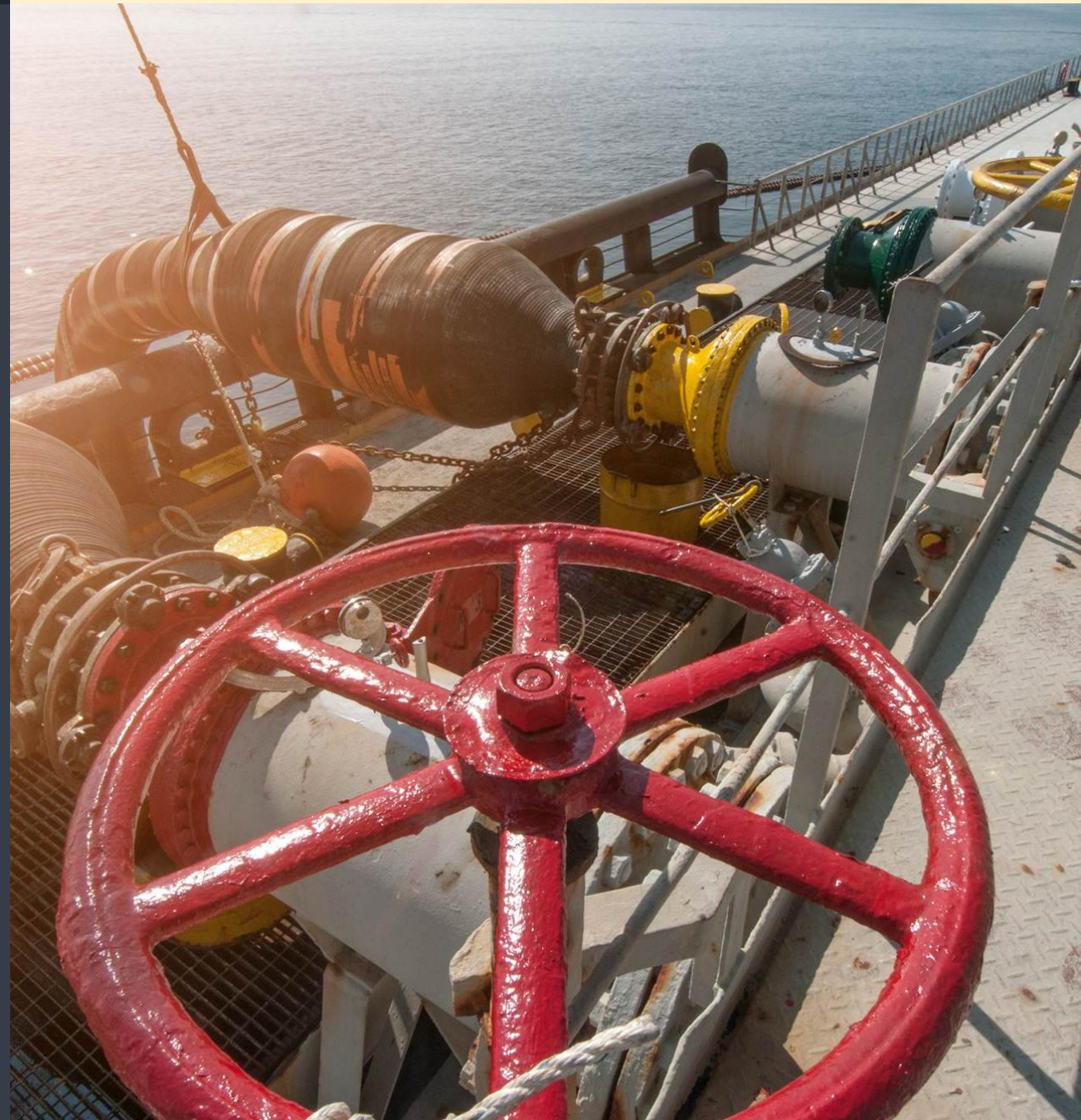
Foto: Norsk Oljemuseum

Domstolskontrollen

- Skattefastsetningsvedtak gjenstand for domstolskontroll
  - Oljeskattekontorets førsteinstansvedtak
  - Klagenemnda for petroleumsskatt
- Utgangspunktet full overprøving, men alminnelige begrensninger på verdsettelseskjønn
  - Rt. 2012 s. 1025 (Norland): Domstolene ikke kan overprøve verdsettelseskjønn i skatteloven § 13-1 tredje ledd i større utstrekning enn det som følger av reglene om fritt forvaltningskjønn

Forholdet mellom første og tredje ledd i sktl. § 13-1

- Første ledd – om inntektsreduksjon – domstolene prøver spørsmålet fullt ut
- Tredje ledd – inntekt fastsettes som om interessefelleskap ikke hadde foreligget – begrenset kontroll
- Hvor begrenset er domstolskontrollen?
  - Syversen, Skatt på petroleumsutvinning (1991), s. 194: "...hvis ligningsmyndighetenes skjønn – ut fra de opplysninger som forelå under lignings- og eventuelt klagebehandling – fremstår som minst like nærliggende som skattyterens, kan det ikke komme på tale å oppheve ligningen på grunn av mangler ved skjønnsutøvelsen..."
  - HR-2020-1130-A (Norske Shell): Bygger skjønnen på et riktig faktisk grunnlag og på riktig rettsanvendelse? Ikke riktig forståelse av armlengdeprinsippet (avsnitt 59)
- Burde det innføres en regel om uttømming av klagemuligheten?

"Situasjonen i denne saken er at alle de vurderinger som inngår i den skjønnsmessige fastsettelsen av PUNs inntekt, også inngår i vurderingen av om vilkårene for skjønnsfastsettelse etter § 13-1 første ledd er oppfylt. Som OSKs vedtak viser, er det derfor ikke noe igjen å skjønne over når man på vedtakets side 88 (av 90) kommer til vurderingen under skatteloven § 13-1 tredje ledd.

Dette skaper en utfordring ved domstolsprøvingen, og illustrerer hvorfor denne typen saker etter lagmannsrettens syn er lite egnet for ordinær domstolsbehandling."

LB-2024-61607 (Orlen Upstream Norway AS)

Hvilke direktiver kan domstolene gi?

- Sktfvl. § 15-6: Angi i domsslutningen hvordan ny skattefastsettingen blir å utføre
- Kan domstolene gi direktiver om hvordan nytt skjønn i sktl. § 13-1 tredje ledd skal utføres?
- Eksempel, Utv. 2016 s. 25:
  - *"1. Klagenemnda for oljeskatts kjennelse av 18. juni 2012 oppheves, for så vidt gjelder skjønnsutøvelsen for GA-kostnader (General Assistance) til*
    - a. sentralisert forskning og utvikling (FoU), samt til*
    - b. Holding og Upper Management (i E&P-divisjonen), for ikke-operert virksomhet.*

Ved den nye ligningen for inntektsårene 2003 til 2008 skal det ved skjønnet over GA-kostnader til sentralisert FoU, jf. punkt a over, ikke tas hensyn til kostnadene til Stavanger Research Center (SRC). Videre skal det ved skjønnet over GAKostnader til Holding og Upper Management, for ikke-operert virksomhet, jf. punkt b over, ikke uten videre tas utgangspunkt i tallet 1:5 for kostnadsforholdet mellom ikke-operert og operert virksomhet.

2. For øvrig forkastes anken."

Nye opplysninger for domstolene

- Selvdeklareringsprinsippet – skattyter skal opplyse saken og sitter på alle opplysningene
- Rt. 2002 s. 509 (plenum):
  - "Sentralt i dommen står at ein skattytar ikkje kan kome med nye bevis for domstolen som han hadde særskilt oppfordring til å kome med under likningsbehandlinga. Og ei slik oppfordring kan følgje av lova eller vere særskilt uttala frå likningsstyresmaktene eller ho kan følgje av omstenda."
- Rt. 2001 s. 1265 (Agip):
  - "Generelt har det imidlertid betydning at også staten har fremlagt nye opplysninger og beviser til underbygning av Klagenemndas kjennelse. Denne fremleggelsen må i seg selv åpne adgang for den ankende part til å ta til motmæle. Dette følger av prinsippet om kontradiksjon under rettergang."

Fagkyndige meddommere

- Tvl. § 9-12 annet ledd:
  - *"Meddommerne skal være fagkyndige om hensynet til forsvarlig behandling av saken tilsier det" (understr. her)*
- Tendens til at retten oftere blir satt med fagkyndige meddommere i saker om petroleums-skatteloven?
- Prosess med å oppnevne dommere
  - Habilitet? Engere krets av kandidater?
- Sør-Rogalands beslutning 16. september 2025:
  - *"Retten understreker at det ligger som en yrkesforventning til en juridisk fagdommer i alle rettsinstanser at vedkommende skal ha evne og vilje til å sette seg inn i relativt komplekse samfunnsmessige, kommersielle og rettslige konstruksjoner med grunnlag i partenes bevisførsel og prosedyre under hovedforhandlingen."*

Oversikt over saker med fagkyndige meddommere

	Antall saker	Antall m/ meddommer	Andel
Gass	14	5	36 %
Finans	15	2	13 %
Forsikring	15	3	20 %
Tjenester	8	0	0 %
Annet	4	0	0 %
	56	10	18 %

Er det gitt hva en fagkyndig meddommer vil stemme?

- Forventning om hvilken vei en fagkyndig meddommer vil stemme?
- To eksempler:
  - TOSL-2020-63756 – UTV-2021-826 (C5+): Skattyter vunnet frem – fagdommer og fagkyndig meddommer foreslått oppnevnt av staten, stemte for skattyter. Fagkyndig meddommer foreslått av skattyter, stemte for staten
  - LG-2015-182943-2 – UTV-2017-1739 (LPG): Statens anke ført frem, dissens 3-2. To fagdommere og en fagkyndig meddommer foreslått av skattyter, stemte for staten. En fagdommer og en fagkyndig meddommer foreslått av staten, stemte for skattyter
- Generell vs. spesiell fagkyndighet
  - Tilknypning til industrien?
  - Utenfor landegrensene?

Relativt komplisert faktum

- Rørgass, LNG, etan, LPG, C5+ er produkter solgt i et (internasjonalt) marked, men selges først konserninternt
- Det fysiske salget
- Konserninternt salg vs. salg mellom uavhengige
- Internasjonale markeder
- Arbitrasjemuligheter, månedsspill mv.
- § 10-vedtak
- Avsetningsinstruksen
- mv.

Takk for meg!

Kaare Andreas Shetelig
Partner
kas@wr.no